

Planerade analysrapporter

Försäkringskassans avdelning för Analys och prognos producerar olika kunskapsunderlag. Exempelvis tar avdelningen fram statistik, besluts- och ledningsstödsinformation samt utgifts- och ärendevolymprognoser. Avdelningen gör också analyser och utvärderingar av socialförsäringen, av dess administration samt av effekter på individer och samhälle. Underlagen används både inom Försäkringskassan och externt av regeringen, expertmyndigheter, forskare och media. Resultaten från utvärderingarna och de fördjupade analyserna presenteras bl.a. i olika former av analysrapporter. I detta dokument beskrivs kortfattat de inplanerade analysrapporterna.

Analysrapporterna har oftast ett av fyra olika publikationsformer. Dessa är: Regeringsuppdrag, Socialförsäkringsrapporter, Korta analyser och PM. Planerade analyser i serien Korta Analyser redovisas på egen lista.

Rapporterna publiceras löpande på Försäkringskassans hemsida (FK.se) under rubriken *Statistik och analys/publikationer*. I vissa fall publiceras även artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Nedan är länken till rapporterna som ligger på Försäkringskassans hemsida.

[Klicka här för att komma till rapporterna](#)

Listan över planerade analysrapporter uppdateras kontinuerligt då bl.a. datum för de egeninitierade projekten kan ändras, och nya analyser kan tillkomma. Rubrikerna är satta i ett tidigt skede och kan därför komma att förändras över tid.

Innehållsförteckning

Sammanfattande översikt påbörjade och pågående uppdrag	3
Pågående och beslutade regeringsuppdrag.....	4
Uppföljning av reformer för mer tydlighet och aktivitet i sjukersättningen och aktivitetsersättningen	4
Uppdrag angående bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården	4
Pågående egeninitierade analyser	5
Intern temperaturmätning m.a.a. myndighetens nya inriktning 2017-2021	5
Utredning kring det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	5
Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Del 2.	5
Vad kan RA:s rättsliga uppföljningar samlat säga om rättslig kvalitet och orsaker till brister?.	6
Aktivitetsersättningens utveckling - fortsatt analys	6
Nya sjukskrivningsprocessen – har grindsvaktsfunktionen försvagats?.....	7
Test och utveckling av verksamhetslogik för Försäkringskassans verksamhetsutveckling	7
Beslutade analyser som startas under hösten.....	9
Föräldrapenninguttag efter den tredje reserverade månaden	9
Assistansersättningens utveckling.....	9
Aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga – hur fungerar behovsindelad handläggning med klassificeringar?	9
Underhållsstöd – betalningsskyldigas ekonomi och processen runt förlängt underhållsstöd för unga	10

Sammanfattande översikt påbörjade och pågående uppdrag**Pågående och beslutade regeringsuppdrag; 2 st för GD-beslut**

	Namn	GD	AC
1.	Uppföljning av reformer för mer tydlighet och aktivitet i sjukersättningen och aktivitetsersättningen	1902	
2.	Uppdrag angående bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården	1906	

Pågående egeninitierade analyser 7 st; 0 st för GD-beslut, 7 st för AC-beslut

	Namn	GD	AC
3.	Intern temperaturmätning m.a.a. myndighetens nya inriktning 2017-2021		1810
4.	Utredning kring det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen		1810
5.	Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Del 2.		1810
6.	Vad kan RA:s rättsliga uppföljningar samlat säga om rättslig kvalitet och orsaker till brister?		1810
7.	Aktivitetsersättningens utveckling - fortsatt analys		1810
8.	Nya sjukskrivningsprocessen – har grindsvaktsfunktionen försvagats?		1810
9.	Test och utveckling av verksamhetslogik för Försäkringskassans verksamhetsutveckling		1811

Beslutade analyser som startas under hösten; 4 st; uppdelning GD/AC ej beslutad

	Namn	GD	AC
10.	Föräldrapenninguttag efter den tredje reserverade månaden		
11.	Assistansersättningens utveckling		
12.	Aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga – hur fungerar behovsindelad handläggning med klassificeringar?		
13.	Underhållsstöd – betalningsskyldigas ekonomi och processen runt förlängt underhållsstöd för unga		

Pågående och beslutade regeringsuppdrag

Uppföljning av reformer för mer tydlighet och aktivitet i sjukersättningen och aktivitetsersättningen

Bakgrund: I regleringsbrevet för 2018 har Försäkringskassan fått i uppdrag att följa upp de bestämmelser om hel sjukersättning från 19 år som trädde i kraft den 1 februari 2017. I redovisningen ska framgå vilka som får aktivitetsersättning respektive hel sjukersättning. Försäkringskassan ska mot bakgrund av övriga delar av reformen redovisa statistik över hur prövotid för studier och vilande sjukersättning och aktivitetsersättning vid arbete används. I redovisningen ska ett jämställdhetsperspektiv integreras.

Syfte: Syftet är att Socialdepartementet och Försäkringskassans ledning ska kunna följa och förstå konsekvenserna av regelförändringen om hel sjukersättning från 19 år samt hur nyttjandet av vilande sjukersättning och aktivitetsersättning utvecklas över tid.

Kontaktperson: Henrik Lindholm

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: 23 februari 2019

Beslut: GD

Uppdrag angående bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården

Bakgrund: Regeringen ger Socialstyrelsen och Försäkringskassan i uppdrag att verka för att samarbetet och dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården förbättras när det gäller sjukskrivningsprocessen och läkarintygen. I uppdraget ingår att skapa samsyn om parternas förutsättningar vad gäller kompetens, möjligheter inom gällande lagstiftning och mål inklusive Försäkringskassans behov av underlag respektive landstingens faktiska förutsättningar att leverera sådana underlag och att bistå i sjukskrivningsprocessen. Uppdraget ska bidra till en konstruktiv dialog mellan representanter för hälso- och sjukvården, inklusive läkarkåren, och Försäkringskassan och en samsyn om hur en effektiv sjukskrivningsprocess säkerställs. Uppdraget ska genomföras i samråd med Läkarförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och landstingen.

Syfte: Inom ramen för uppdraget ska myndigheterna fördjupa analysen av det faktiska behovet av kompletteringar av inlämnade läkarintyg, inklusive eventuell förekomst av omotiverade kompletteringar. Vidare ska analysen av förekommande skillnader mellan de faktiska sjukskrivningstiderna och rekommendationerna i det försäkringsmedicinska beslutsstödet fördjupas. Förekomsten av samsjuklighet bör särskilt uppmärksammas. Slutligen ska myndigheterna analysera hur Försäkringsmedicinskt beslutsstöd kan bidra till en bättre kommunikation mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården samt lämna förslag till hur beslutsstödet kan utvecklas.

Kontaktperson: Matilde Millares, 072-581 74 46

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: juni 2019

Beslut: GD

Pågående egeninitierade analyser

Intern temperaturmätning m.a.a. myndighetens nya inriktning 2017-2021

Bakgrund: I december 2016 beslutades om den nya inriktningen på Försäkringskassan. Analys och prognos har fått i uppdrag av myndighetsledningen att följa upp implementeringen av inriktningen. Datainsamling kommer att ske med hjälp av en enkät riktad till ett slumpmässigt urval av medarbetare som framförallt arbetar med ärendehandläggning. Enkätinstrumentet kommer att utformas i dialog med HR och Kommunikationsavdelningen.

Syfte: Genom att undersöka faktorer som medarbetarnas följsamhet och acceptans samt implementeringens genomförbarhet kan vi förse myndighetsledningen med resultat som ger en bild över var man behöver skruva gällande implementering.

Kontaktperson: Caroline Cederström, 072-583 97 66

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publiceras: oktober 2018 (intern promemoria)

Beslut: AC

Utredning kring det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Bakgrund: Bland de nya regler för sjukförsäkringen som infördes 2008 fanns bl.a. en bortre tidsgräns på två och ett halvt år. Efter att ha passerat den gränsen gick många av de försäkrade in i s.k. gemensam kartläggning med representanter för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Efter det att den bortre tidsgränsen tagits bort är det betydligt färre som kommer till det förstärkta samarbetet. Ca hälften av de som går till det förstärkta samarbetet återvänder till sjukförsäkringen och Försäkringskassan. Aktuella frågor handlar om urval av individer som erbjuds förstärkt samarbete, karaktären på Arbetsförmedlingens insatser, samt de båda organisationers syn på arbetsförmåga. Projektet förväntas kunna ske som ett samarbetsprojekt där SF, AP och Arbetsförmedlingen ansvarar för olika delar.

Syfte: Att bidra till ny kunskap som kan öka effektiviteten i samarbetet, exempelvis genom att bidra till ett mer precist urval av individer som erbjuds förstärkt samarbete.

Status: Peje presenterar resultat i NSG (nationella samordningsgruppen AF/FK) den 28 september. En socialförsäkringsrapport planeras sammanfatta analys och resultat. Publiceringsform ej bestämt, avgörs i oktober efter mötet med NSG.

Kontaktperson: Peje Bengtsson, 070-300 15 15

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: oktober 2018

Beslut: AC

Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Del 2.

Bakgrund: Den här studien är en fortsättning på en tidigare enkätundersökning som Försäkringskassan genomförde för att svara på ett regeringsuppdrag i oktober 2017. Enkätstudien undersökte

individers försörjningskälla och sysselsättning fem månader efter att de nekats fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och 380 i rehabiliteringskedjan. Svarefrekvensen var låg (34 procent) och visade situationen för ett urval individer fem månader efter att de hade fått avslag eller avslutat sin sjukpenning av en annan anledning i januari 2017. Därför går vi nu vidare och genomför en registerstudie som kommer att ge säkrare och mer heltäckande svar på frågorna i regeringsuppdraget. Studien kommer också att beskriva vad som händer på längre sikt med dem som nekats fortsatt sjukpenning eller av annan anledning avslutat sin sjukpenning dag 180-365.

Syfte: Det övergripande syftet är att ge en mer detaljerad bild vad gäller individernas sysselsättning och försörjning över tid efter avslag på fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och dag 365. Rapporten kommer att ge mer tillförlitliga resultat om vad som händer över tid för den här gruppen och kommer att vara ett viktigt diskussionsunderlag både internt på myndigheten och externt för i synnerhet vår uppdragsgivare i deras arbete med att utforma bättre stöd för enskilda tillbaka från sjukskrivning.

Kontaktperson: Malin Junestav, 072-724 68 59

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publiceras: oktober 2018

Beslut: AC

Vad kan RA:s rättsliga uppföljningar samlat säga om rättslig kvalitet och orsaker till brister?

Bakgrund: Myndighetens rättsavdelning gör årligen ett antal uppföljning som syftar till att undersöka den rättsliga kvaliteten i beslut. Vid dessa uppföljningar är det vanligt att en relativt stor andel ärenden inte kan följas upp då det saknas tillräckligt underlag i akten för att kunna ta ställning. En tänkbar förklaring till detta kan vara bristande dokumentation men också att inte tillräckligt underlag har samlats in. I de fall där det finns tillräckligt med underlag är det inte allt för sällan som de som granskar ärendena kommer till en annan bedömning än den som ursprungligen bedömt ärendet. I samband med att resultaten från dessa uppföljningar presenteras tas ett antal åtgärder fram som syftar till att förbättra rättssäkerheten i besluten. Uppföljningen undersöker dock inte närmare orsaken till bristerna. Det behövs därför med kunskap om detta.

Syfte: Syftet med analysen är att få kunskap om varför de uppstår brister i rättslig kvalitet avseende beslut. Denna kunskap är tänkt att användas i det utvecklingsarbete som har till syfte att förbättrar rättssäkerheten i de beslut som myndigheten fattar.

Kontaktperson: Pål Wilkens, 072-724 71 40

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publiceras: oktober 2018

Beslut: AC

Aktivitetsersättningens utveckling - fortsatt analys

Bakgrund: I juni publicerade Försäkringskassan den analys av aktivitets- och sjukersättningen utveckling som regeringen hade gett myndigheten i uppdrag att genomföra. Tiden för uppdraget var väldigt kort varför inga djupare analyser hanns med. Antalet personer med aktivitetsersättningen har ökat med ungefär 10 procent i genomsnitt per år sedan 2005 och var i februari 2017

knappt 39 000 personer. Detta är en relativt kraftig ökning. Utvecklingen har dock dämpats något den senaste tiden. Den analys som gjordes i regeringsuppdraget ger viss information om varför antalet ökat så kraftigt sedan 2005 men mer kunskap behövs. Med anledning av att allt fler som beviljas aktivitetsersättning vid förlängd skolgång är äldre än tidigare och att ersättningsperioderna blir längre så finns det anledning att närmare analysera i vilken utsträckning ersättning vid förlängd skolgång uppfyller sitt syfte att elever med funktionsnedsättning ska kunna avsluta utbildning på gymnasial nivå.

Syfte: Syftet är att få en tydligare bild varför aktivitetsersättningen har ökat så kraftigt sedan 2005 och vad den avtagande ökningen sen senaste tiden beror på. Fokus i studien är riktat mot gruppen med ersättning vid förlängd skolgång som bör analyseras närmare för att kunna svara både på varför gruppen ökat i antal över tid och i vilken utsträckning ersättning vid förlängd skolgång uppfyller sitt syfte att elever med funktionsnedsättning ska kunna avsluta utbildning på gymnasial nivå. Det finns också behov av mer kunskap om Försäkringskassans respektive skolans roll i samordning och stödinsatser för gruppen med förlängd skolgång.

Kontaktperson: Cecilia Eek, 072-583 92 09

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: oktober 2018

Beslut: AC

Nya sjukskrivningsprocessen – har grindsvaktsfunktionen försvagats?

Bakgrund: Sedan ett antal år tillbaka har SF arbetat med att differentiera handläggningen av sjukförsäkringsärenden. Grundtankarna bakom detta handlar om att inte lägga de begränsade resurser som finns på fel aktiviteter. Vinster med en framgångsrik differentiering skulle exempelvis kunna vara snabbare service till de flesta försäkrade, effektivare administration kring arbetsförmågebedömning vid tidsgränserna i rehabiliteringskedjan, samt mer precisa insatser till sjukskrivna med stora behov av samordning. Bl.a. har dock utvärderingar av användande av s.k. förenklade läkarintyg visat att differentieringstanken är svår att förverkliga och att den kan leda till en försämring av Försäkringskassans förmåga att sköta försäkringen på avsett sätt.

Syfte: Att utvärdera om differentieringen i kundflöden medför kvalitetsförluster i Försäkringskassans prövning av rätt till sjukpenning.

Kontaktperson: Carlos Arreyes, 072-595 93 50

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: oktober 2018

Beslut: GD

Test och utveckling av verksamhetslogik för Försäkringskassans verksamhetsutveckling

Bakgrund: Utifrån tidigare avrapportering om analyser i verksamhetsutveckling har myndighetsledningen fattat beslut om att pröva verksamhetslogik som modell. Inom ramen för detta uppdrag ska AP testa verksamhetslogik i tre faktiska utvecklingsinsatser. Vi ska dessutom fortsätta utvecklingen och anpassningen av verksamhetslogik till Försäkringskassan.

Verksamhetslogik prövas i följande utvecklingsinsatser: 1) den lagändring som handlar om att ersätta nuvarande stöd vid funktionsnedsättning med två nya ersättningar: omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning), 2) utvecklingsprojektet Råd i handläggning, och 3) utvecklingsprojektet eSID.

AP ska även utvärdera hur arbetet med verksamhetslogik fungerade i de tre utvecklingsinsatserna. Det rör sig om en processutvärdering.

Syfte: Syftet med AP:s uppdrag att pröva och utveckla verksamhetslogik är tvådelat. Dels att förse myndighetens ledning med ett fördjupat underlag för att de ska kunna fatta beslut huruvida verksamhetslogik ska införas som modell eller inte. Dels att skapa förutsättningar att vid ett beslut om att införa verksamhetslogik kunna börja tillämpa en för Försäkringskassan anpassad modell för verksamhetslogik.

Kontaktperson: Sara Johansson, 072-59 59 146

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: november 2018

Beslut: AC

Beslutade analyser som startas under hösten

Föräldrapenninguttag efter den tredje reserverade månaden

Bakgrund: I januari 2016 infördes en tredje reserverad månad i föräldraförsäkringen. Analysen ska utvärdera effekterna av denna lagändring utifrån bland annat en analys av skillnader i föräldrapenninguttag för barn födda i december 2015 jämfört med barn födda i januari 2016. Tidigare studier, av den första respektive andra reserverade månaden, har visat att reserverade dagar påverkar olika grupper av föräldrar på olika sätt. Den senaste reformen har inte utvärderats.

Syfte: Syftet med analysen är att öka förståelsen för hur utformningen av föräldraförsäkringen påverkar föräldrars användande av försäkringen, och i förlängningen hur man genom politiska reformer kan bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Resultaten från utvärderingen är även värdefulla för Försäkringskassans kommunikation inom ramen för myndighetens uppdrag att verka för ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen. Det finns även ett stort samhällsintresse för frågan om föräldraförsäkringens utformning och jämställt föräldraskap.

Kontaktperson: Anna Persson, 072-574 41 30

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: våren 2019

Beslut:

Assistansersättningens utveckling

Assistansersättning är en förmån som är mycket uppmärksammas och där det sker förändringar. Som en följd av prejudicerande domar har det skett förändringar både inom inflöde och utflöde. Efter införandet av efterskottsutbetalningar har också de månadsvisa utgifterna varierat stort. Regeringen har nyligen fryst omprövningar samt aviserat en lagändring till följd av Försäkringskassans skrivelse. Detta sammantaget kan komma att påverka såväl antalet timmar som antalet personer i försäkringen. Generellt har utgifterna hittills varit lägre än tidigare, något som i huvudsak beror på att utbetalningsgraden har minskat. Utvecklingen vad gäller bl a inflöde, utflöde, utgifter och utbetalningsgrad bör därför följas framöver. AP föreslår ett liknande upplägg som tidigare års regeringsuppdrag. Vid diskussion i Försäkringskassans ledningsgrupp framkom det önskemål om att göra fördjupningar inom något intressant område (osagt vad) i samband med detta projekt.

Kontaktperson: Lena Birkelöf, 072-583 99 16

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: våren 2019

Beslut:

Aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga – hur fungerar behovsindelad handläggning med klassificeringar?

Syftet med klassificeringen är att ge stöd för en behovsindelad handläggning. Identifierade förutsättningar och behov av insatser och stöd för personer med aktivitetsersättning att kunna delta i arbets- och samhällslivet styr klassificeringen.

Klassificeringen kan ses som ett verktyg för att arbeta med mål- och resultatstyrning ur ett övergripande perspektiv. Sedan klassificeringarna infördes för ett par år sedan så har arbetssättet inte utvärderats. Hur bedrivs arbetet med klassificeringar och omklassificeringar i de fall den försäkrades förutsättningar förändras? En fråga är hur väl handläggarna lyckas identifiera behov av insats och klassificera enskilda individer rätt enligt arbetssättet med klassificeringar. Överensstämmer klassificeringarna med behov av insats? Hur många inom de olika klassificeringarna har en pågående insats hos Af, Finsam? Hur många övergår i arbete eller studier uppdelat per klassificering? Förslaget om fördjupad analys enligt ovan ligger i linje med pågående regleringsbrevsuppdrag inom AE samt den granskning som Internrevisionen genomfört av aktivitetsersättningen.

Kontaktperson: Sofia Bill, 072-517 84 95

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: våren 2019

Beslut:

Underhållsstöd – betalningsskyldigas ekonomi och processen runt förlängt underhållsstöd för unga

Bakgrund: Försäkringskassan har enligt instruktionen till myndigheten ett omfattande uppdrag att ge information och stöd till föräldrar i frågor om föräldrars underhållsskyldighet.

Ett flertal nyliga förändringar både avseende underhållsstödets maxbelopp och grundavdraget för bidragsskyldiga har genomförts de senaste åren, vilka på olika sätt kan påverka betalningsskyldiga föräldrars ekonomi.

Förlängt underhållsstöd kan sökas av ett barn som har fyllt 18 år, förutsatt att barnet är ogift och bedriver studier som ger rätt till studiestöd. Pengarna betalas ut direkt till barnet. Som ersättningsformen är konstruerad blir den unga person vars ena förälder mottagit underhållsstöd juridisk motpart till sin andra förälder. Begränsad kunskap finns om hur denna process fungerar och upplevs av barn och föräldrar. Övergår underhållsstödet i förlängt underhållsstöd eller underhållsbidrag i praktiken, eller avstår den unge att söka på grund av till exempel skillnader i maktresurser? Om underhåll från föräldrarna uteblir för dessa barn finns en risk för skuldsättning bland unga studerande.

Syfte Syftet med studien är dels att ge myndighetsledning och övriga intressenter fördjupad kunskap om hur nyligen genomförda beloppsändringar påverkat för betalningsskyldiga föräldrars ekonomi, dels att bidra med ny kunskap om processen för övergången från underhållsstöd till förlängt underhållsstöd.

Kontaktperson: Anna Falkenberg, 072-574 44 41

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: våren 2019

Beslut: